

Πρόσθετο βάρος στην προσπάθεια αύξησης της ανταγωνιστικότητας και μείωσης της ανεργίας για την Ελλάδα και άλλες χώρες του ευρωπαϊκού Νότου κατακρίζει έρευνα του ΔΝΤ την ταχεία γήρανση του εργατικού δυναμικού της ευρωζώνης.

Ο λόγος είναι ότι, εκτός από την πτώση της παραγωγικότητας εργασίας που συνεπάγεται κατά τους ερευνητές η γήρανση του εργατικού δυναμικού, χώρες όπως η Ελλάδα, η Ιταλία, η Ισπανία και η Πορτογαλία έχουν παράλληλα να αντιμετωπίσουν και τα υψηλά επίπεδα χρέους αλλά και τα στενά δημοσιονομικά περιθώρια που επιβάλλουν προγράμματα δημοσιονομικής προσαρμογής.

Στην έκθεση των οικονομολόγων του Ταμείου κ.κ. Shekhar Aiyar, Christian Ebeke και Xiaobo Shao επισημαίνεται ότι το εργατικό δυναμικό των κρατών-μελών της ευρωζώνης γερνά ταχύτερα από αυτό των ΗΠΑ, το οποίο φαίνεται να παραμένει ανεπηρέαστο σε βάθος χρόνου λόγω πληθυσμιακής ανανέωσης.

Κάνουν μάλιστα την πρόβλεψη ότι μέσα στα επόμενα 20 χρόνια το ποσοστό του εργατικού δυναμικού της ευρωζώνης που θα βρίσκεται ένα βήμα πριν από τη σύνταξη (αναφέρονται στις ηλικίες από 55 έως και 64 χρόνων) θα έχει αυξηθεί κατά 33%.

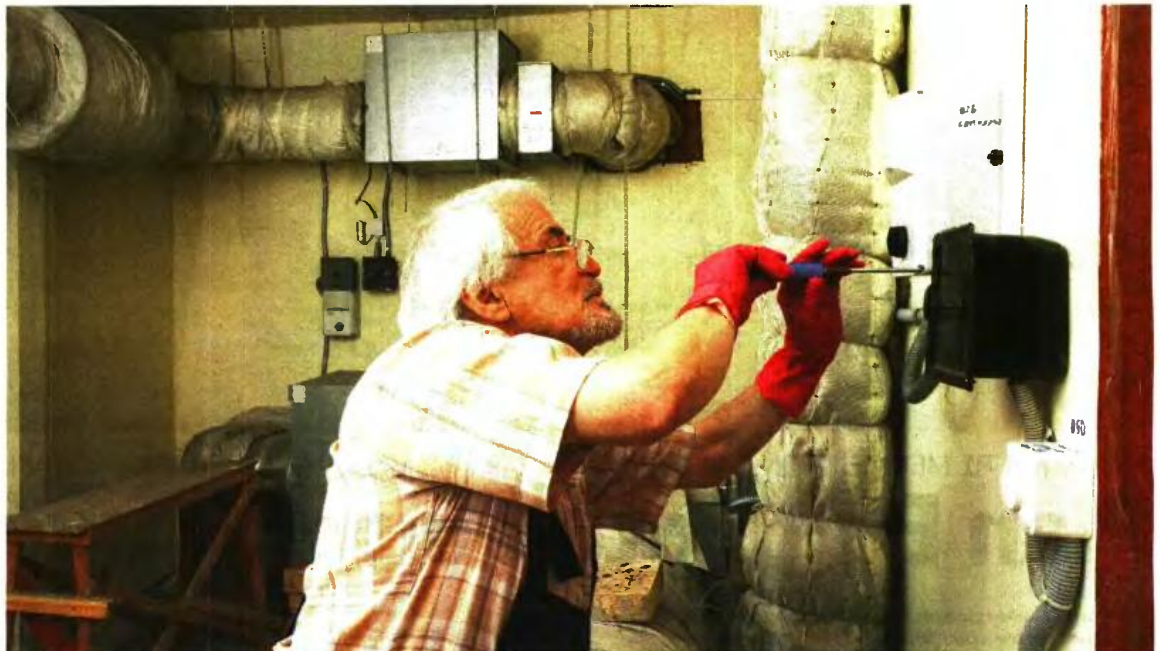
Μείωση παραγωγικότητας

Συγκρίνοντας στοιχεία εξέλιξης της μέσης ηλικίας του εργατικού δυναμικού της ευρωζώνης για την περίοδο από το 1950 μέχρι και το 2014 παρατηρεί ότι η αύξηση κατά 5% του αριθμού των εργαζομένων με ηλικία μεταξύ 55 και 64 ετών είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της παραγωγικότητας εργασίας κατά 3%.

Τονίζεται ακόμη ότι η προβλεπόμενη ετήσια αύξηση της παραγωγικότητας εργασίας εντός της Ε.Ε. είναι 0,8%. Χωρίς την επιβράδυνση από τη γήρανση του εργατικού δυναμικού της, η παραγωγικότητα της εργασίας θα έπρεπε να είναι 1% σε ετήσια βάση. Οι τρεις οικονομολόγοι του διεθνούς οργανισμού επισημαίνουν ότι οι επιπτώσεις από τη γήρανση του εργατικού δυναμικού της ευρωζώνης είναι ασύμμετρες εντός των κρατών-μελών της Ε.Ε. Όπως υποστηρίζουν, το μεγαλύτερο πλήγμα δέχονται χώρες όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ιταλία, γιατί εκτός

ΕΡΕΥΝΑ ΔΝΤ: ΤΑΧΥΤΕΡΗ Η ΓΗΡΑΝΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ ΑΠΟ ΤΙΣ ΗΠΑ

Γηραιά ήπειρος και στο εργατικό δυναμικό!

ΤΑΣΟΣ ΔΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
tdasopoulos@e-typos.com

Το μεγαλύτερο πρόβλημα εντοπίζεται σε Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία και Ιταλία, λόγω και του υψηλού χρέους και των σφικτών δημοσιονομικών ορίων

των άλλων έχουν και πολύ υψηλότερο χρέος και αδυναμία ελιγμών λόγω σφικτών δημοσιονομικών ορίων.

Η μελέτη κλείνει με την επισήμανση ότι υπάρχουν και καλά νέα, δεδομένου ότι μια σειρά από πολιτικές επιπτώσεις της γήρανσης του εργατικού δυναμικού στην αύξηση της παραγωγικότητας.

Πρώτη εξ αυτών η βελτίωση των συνθηκών υγείας. Μια άλλη παράμετρος ιδιαίτερα σημαντική είναι η ενίσχυση των ενεργών πολιτικών προγραμμάτων κατάρτισης και επανακατάρτισης ενώ ένας τρίτος εν-

σχυτικός παράγοντας θα μπορούσε να είναι η μείωση του φορολογικού βάρους της περιστασιακής απασχόλησης σε συνδυασμό με τις επενδύσεις στην έρευνα.

Στην ουσία η έρευνα, αν και δεν έχει απευθείας αναφορά στην Ελλάδα, θέτει και πάλι θέμα περαιτέρω ευελιξίας στην αγορά εργασίας ώστε οι νέοι της ευρωζώνης να μπορούν να απασχοληθούν από μικρότερη ηλικία (ανεξάρτητα από το γεγονός κάτω από ποιους όρους θα εργάζονται) προκειμένου να μειωθεί το ποσοστό της ανεργίας και μαζί η μέση ηλικία του εργατικού δυναμικού.

Αλλωστε, το Ταμείο είναι σταθερά προσπλωμένο στην θέση ότι η αύξηση της απασχόλησης θα έρθει

μόνο με την πλήρη απελευθέρωση της αγοράς εργασίας και την επανεξέταση των κατώτερων μισθών. Με βάση τα τελευταία στοιχεία της Eurostat, ο κατώτερος μισθός του ιδιωτικού τομέα στην Ελλάδα φτάνει στα 683 ευρώ (μοιρασμένος στους 12 μήνες του χρόνου, έχοντας όμως ενσωματώσει 13ο και 14ο μισθό) και σύμφωνα με το ΔΝΤ θα πρέπει να επανεξεταστεί.

Μαζί θα πρέπει να επανεξεταστούν τα όρια των απολύσεων αλλά και το καθεστώς μερικής απασχόλησης, η ανταπεργία και ο συνδικαλιστικός νόμος. Όλα αυτά βρίσκονται στην ατζέντα του Ταμείου για τη δεύτερη αξιολόγηση που θα ξεκινήσει σε λιγότερο από δύο εβδομάδες. ■

Βαρύ κόστος στην ελληνική οικονομία λόγω γήρανσης του πληθυσμού

Ένα ακόμη βάρος, αυτό της γήρανσης του πληθυσμού και δη του εργατικού δυναμικού της, καλείται να αντιμετωπίσει τα επόμενα χρόνια η Ελλάδα, καθώς η επίδρασή της στην ήδη επιβαρυσμένη παραγωγικότητα αποδεικνύεται ισχυρότερη σε σχέση με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι διαπιστώσεις που καθιστούν ακόμη επιτακτικότερη την ανάγκη προώθησης ενός νέου παραγωγικού μοντέλου παρατίθενται σε μελέτη ερευνητών

Επιτακτική η ανάγκη για υιοθέτηση νέου παραγωγικού μοντέλου, τονίζει σε έκθεσή του το ΔΝΤ.

του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), που τοποθετεί τη χώρα μας στη ζώνη των χωρών με τη μεγαλύτερη αρνητική επίδραση στην παραγωγικότητα εξαιτίας της γήρανσης του εργατικού δυναμικού, ηλικίας 15-64 ετών. Η μελέτη επισφαιρίζει ότι η παράμετρος αυτή κάθε άλλο παρά βοηθάει στην προσπάθεια μείωσης της ανεργίας και αύξησης της ανταγωνιστικότητας σε περιβάλλον μάλιστα υψηλού χρέους και περιορισμένων δημοσιο-

Οι συνέπειες από τη γήρανση του εργατικού δυναμικού στην παραγωγικότητα της Ευρωζώνης θα πλήξουν το σύνολο των κρατών-μελών, όμως για την Ελλάδα το πρόβλημα θα είναι εντονότερο, επισφαιρίζει το ΔΝΤ.

νομικών περιθωρίων και κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για την Ελλάδα, όπου το πρόβλημα θα είναι οξύτερο.

Εξετάζοντας τις συνέπειες από τη γήρανση του εργατικού δυναμικού στην παραγωγικότητα της Ευρωζώνης, οι μελετητές του ΔΝΤ διαπιστώνουν ότι το βάρος που αναμένεται να «κτυπήσει» το σύνολο των κρατών-μελών της Ζώνης του Ευρώ θα πέσει άνισα μεταξύ τους. Οι μεγαλύτερες αρνητικές επιπτώσεις στην παρα-

γωγικότητα αναμένεται να παρατηρηθούν σε χώρες που θα δυσκολευθούν να το αντέξουν όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ιταλία. Οι χώρες αυτές, σημειώνεται, έχουν ήδη αυξημένα επίπεδα χρέους και πενιχρά δημοσιονομικά περιθώρια, και χρειάζονται ταχεία αύξηση της παραγωγικότητας, προκειμένου να τονωθεί η ανταγωνιστικότητα και να μειωθεί η ανεργία.

Στον αντίποδα, χώρες όπως η Γερμανία και η Νορβηγία, προ-

φανώς λόγω των διαφορετικών παραγωγικών μοντέλων που εφαρμόζουν, ενώ θα βρεθούν αντιμέτωπες με την αύξηση του ποσοστού «ηλικιωμένων» εργαζομένων τα επόμενα 20 χρόνια, δεν θα υποστούν αντίστοιχη μείωση της παραγωγικότητάς τους. Η μελέτη αναφέρεται και στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου όχι μόνο δεν αναμένεται αύξηση της γήρανσης του εργατικού δυναμικού αλλά το αντίστροφο, ήτοι μικρή αύξηση των νέων εργαζομένων.

Σύμφωνα με τους μελετητές, τις επόμενες δύο δεκαετίες, το ποσοστό των εργαζομένων ηλικίας από 55 έως 64 ετών στην Ευρωζώνη αναμένεται να αυξηθεί από το 15% στο 20% του εργατικού δυναμικού, με άμεσες επιδράσεις στην παραγωγικότητα. Και αυτό γιατί χωρίς να γίνουν γενικεύσεις, βάσει της βιβλιογραφίας προκύπτει ότι η παραγωγικότητα αυξάνεται κατά τα πρώτα χρόνια της ηλικίας ενός εργαζομένου, φτάνει στο ανώτατο σημείο της ανάμεσα στα 40 και στα 50 και στη συνέχεια μειώνεται.

Παίρνοντας ως δείγμα ευρωπαϊκές χώρες από το 1950 έως και το 2014, οι ερευνητές καταλήγουν στη διαπίστωση ότι αύξηση του ποσοστού των εργαζομένων ηλικίας 55-64 ετών, στο σύνολο του εργατικού δυναμικού, κατά 5% συνδέεται με πτώση της παραγωγικότητας κατά 3%.

Μεταξύ των μέτρων που προτείνει η μελέτη, προκειμένου να μετριαστούν οι δυσμενείς επιπτώσεις από τη γήρανση του εργατικού δυναμικού στην αύξηση της παραγωγικότητας, είναι η βελτίωση των συνθηκών υγείας, η ενίσχυση των ενεργών πολιτικών απασχόλησης και των προγραμμάτων κατάρτισης και επανακατάρτισης, καθώς και οι επενδύσεις σε έρευνα και τεχνολογία.

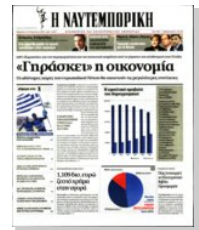
ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

3. ΓΗΡΑΣΚΕΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Μέσο: ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 19/08/2016 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 19/08/2016

Σελίδα: 1

[ΑΝΤ] «Καμπανάκι» για την παραγωγικότητα και την κοινωνική ασφάλιση από τη γήρανση του πληθυσμού στην Ελλάδα

«Γηράσκει» η οικονομία

Οι αδύναμες χώρες του ευρωπαϊκού Νότου θα υποστούν τις μεγαλύτερες συνέπειες

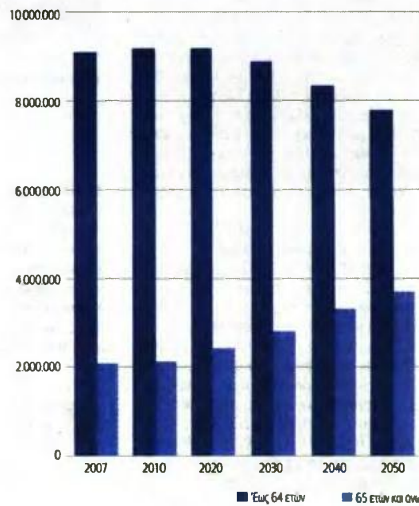
Σε βραδυφλεγή βόμβα στα θεμέλια της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας εξελίσσεται η δημογραφική γήρανση, με αποτέλεσμα, μαζί με την ανεργία και παρά τις αυξήσεις στα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης, να αποτελεί έναν υπαρκτό κίνδυνο για τη μελλοντική βιωσιμότητα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Τον κώδωνα του κινδύνου κρούει το ΔΝΤ, προειδοποιώντας ότι η γήρανση του πληθυσμού πλήττει την παραγωγικότητα και υπονομεύει την ανάπτυξη της Ευρωζώνης, με τις οικονομικές επιπτώσεις να είναι πιο έντονες στις πιο αδύναμες χώρες της ζώνης του ευρώ, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα. Η χώρα μας συγκαταλέγεται μαζί

Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΘΑ ΑΥΞΗΘΕΙ ΤΑΧΥΤΕΡΑ

με τις υπόλοιπες χώρες του ευρωπαϊκού Νότου- στη «ζώνη κινδύνου» της Ευρωζώνης, καθώς προβλέπεται σημαντική αύξηση της γήρανσης του πληθυσμού μέσα στην επόμενη 20ετία, γεγονός που συνιστά μία ακόμη πρόκληση στις προσπάθειες της ελληνικής κυβέρνησης για επιστροφή στην ανάπτυξη, εν μέσω υψηλής ανεργίας και δημόσιου χρέους. Σε μελέτη που αναρτήθηκε στο ιστολόγιο του Ταμείου, το ΔΝΤ αναμένει σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις στις αδύναμες χώρες της Ευρωζώνης, όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ιταλία, εξαιτίας των δημογραφικών προβλημάτων. Το ΔΝΤ υπογραμμίζει στη μελέτη ότι το βάρος της γήρανσης του ευρωπαϊκού πληθυσμού πέφτει στις παραπάνω χώρες, οι οποίες αναμένεται να υποστούν μεγαλύτερη «ζημιά» εξαιτίας των εξασθενημένων αμυντικών δυνάμεων που διαθέτουν. >5

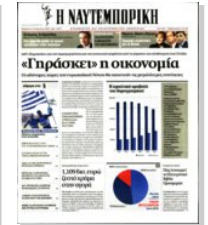
ζι με τις υπόλοιπες χώρες του ευρωπαϊκού Νότου- στη «ζώνη κινδύνου» της Ευρωζώνης, καθώς προβλέπεται σημαντική αύξηση της γήρανσης του πληθυσμού μέσα στην επόμενη 20ετία, γεγονός που συνιστά μία ακόμη πρό-

Η εφιαλτική προβολή του δημογραφικού

27% αύξηση συνταξοδοτικών δαπανών έως το 2050

Σύμφωνα με μελέτη που εκπόνησε το ΙΝΕ-ΓΣΕΕ, η δημογραφική μεταβολή του πληθυσμού στην Ελλάδα, λόγω της αύξησης του προσδόκιμου ζωής και της ταυτόχρονης μείωσης των γεννήσεων (γήρανση του πληθυσμού) συμβάλλει σήμερα στην αύξηση των συνταξοδοτικών δαπανών κατά 15%. Με διαφορετικά σενάρια εκτίμησης της θνησιμότητας αυτή η επιβάρυνση εκτιμάται ότι θα προσεγγίσει το 27% μέσα στα επόμενα 35 χρόνια, δηλαδή έως το 2050.

Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης πλήττουν ακόμη σοβαρά τις χώρες του ευρωπαϊκού Νότου, διαπιστώνει νέα μελέτη του Ιδρύματος Bertelsmann. Σύμφωνα με τη μελέτη, η κοινωνική ανισότητα στις βιομηχανικές χώρες επιδεινώνεται, με τα προβλήματα να είναι πολύ σοβαρότερα στις νότιες χώρες της Ευρωζώνης. Όπως διαπιστώνεται, οι συνέπειες της χρηματοοικονομικής κρίσης και η λιτότητα που επιβλήθηκε επί σειρά ετών «παραμένουν ακόμη τεράστιες». Η μελέτη υπογραμμίζει ότι τα ποσοστά των χρόνια ανέργων και της παιδικής φτώχειας κυμαίνονται σε διψήφιο αριθμό. Τα παιδιά που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας στην Ισπανία ανέρχονται σε ποσοστό 23%, ενώ και στην Ελλάδα πλήττεται ένα στα πέντε παιδιά. Και στις δύο χώρες σχεδόν οι μισοί νέοι είναι άνεργοι, επισημαίνεται.

[μελέτη] Το δημογραφικό πλήττει την παραγωγικότητα και υπονομεύει την ανάπτυξη της Ευρωζώνης - Στη «ζώνη κινδύνου» η Ελλάδα

«Καμπανάκι» και από το ΔΝΤ για τη γήρανση του πληθυσμού

Των Αγγελικής Κοτσόβου και Στέλιου Παπαπέτρου

Των κώδωνα του κινδύνου κρούει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, προειδοποιώντας ότι η γήρανση του πληθυσμού πλήττει την παραγωγικότητα και υπονομεύει την ανάπτυξη της Ευρωζώνης, με τις οικονομικές επιπτώσεις να είναι πιο έντονες στις πιο αδύναμες χώρες της Ζώνης του Ευρώ, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα.

Σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις αναμένει το ΔΝΤ στις αδύναμες χώρες της Ευρωζώνης, όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ιταλία, εξαιτίας των δημογραφικών προβλημάτων και της γήρανσης του πληθυσμού.

Ειδικότερα, η Ελλάδα συγκαταλέγεται μαζί με τις υπολοίπες χώρες του ευρωπαϊκού Νότου στη «ζώνη κινδύνου» της Ευρωζώνης, καθώς προβλέπεται σημαντική αύξηση της γήρανσης του πληθυσμού μέσα στην επόμενη 20ετία, γεγονός που συσπά μια ακόμη πρόκληση στις προσπάθειες της ελληνικής κυβέρνησης για επιστροφή στην ανάπτυξη, εν μέσω υψηλής ανεργίας και δημοσίου χρέους.

Σε μελέτη που αναρτήθηκε στο ιστόλογό του Ταμείου, το ΔΝΤ αναμένει σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις στις αδύναμες χώρες της Ευρωζώνης, όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ιταλία, εξαιτίας των δημογραφικών προβλημάτων. Το ΔΝΤ υπογραμμίζει στη μελέτη ότι το βέρος της γήρανσης του ευρωπαϊκού πληθυσμού πέφτει κυρίως στις αδύναμες χώρες του ευρωπαϊκού Νότου, που αναμένεται να υποστούν μεγαλύτερη «ζημιά», εξαιτίας των εξασθενημένων αμυντικών δυναμικών που διαθέτουν. Αυτές οι χώρες έχουν ήδη υψηλά επίπεδα χρέους και περιορισμένα περιθώρια δημοσιονομικών ελιγμών, γι' αυτό και χρειάζονται ταχείς ρυθμίσεις αύξησης της παραγωγικότητας, ώστε να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους και να μειώσουν τα ποσοστά ανεργίας» τονίζεται στη μελέτη.

Το Ταμείο προειδοποιεί ότι η γήρανση του πληθυσμού θα επηρεάσει τα επόμενα χρόνια μείωση της παραγωγικότητας στην Ευρωζώνη, ένα πρόβλημα, το οποίο καθίσταται άκρως αντισυμβατικό, δεδομένης της υψηλής ανεργίας και του μεγάλου δημοσίου χρέους. Βάσει των στοιχείων του ΔΝΤ, η μέση ηλικία του ευρωπαϊκού πληθυσμού θα αυξάνεται καθ' όλη τη διάρκεια της επόμενης 20ετίας, έχοντας ως αποτέλεσμα:

- Πρώτον, το ποσοστό των συντα-

Προβολές πληθυσμού 2007-2050

Πληθυσμός την 1η Ιανουαρίου κατά 5ετείς ομάδες ηλικιών

ΕΝΔΙΑΜΕΣΟ ΣΕΝΑΡΙΟ	2007	2010	2020	2030	2040	2050
ΣΥΝΟΛΟ	11.171.740	11.315.964	11.618.176	11.698.998	11.674.458	11.499.614
0-4	534.848	557.733	516.970	476.549	490.688	485.519
5-9	512.622	527.007	558.746	496.030	486.715	503.264
10-14	549.060	530.218	578.262	536.398	493.922	505.839
15-19	588.416	573.544	551.162	581.492	516.411	504.509
20-24	702.130	627.231	561.898	607.994	563.015	517.212
25-29	834.962	791.320	621.816	596.796	622.031	551.966
30-34	867.865	869.662	688.831	620.570	660.168	608.707
35-39	885.069	887.802	848.960	677.680	646.926	665.655
40-44	818.127	884.490	913.423	732.133	659.871	694.195
45-49	792.381	807.240	915.689	876.446	704.203	670.267
50-54	732.250	773.122	894.452	923.359	744.085	671.160
55-59	680.508	704.079	798.809	906.200	868.881	701.132
60-64	599.482	655.274	745.353	865.279	895.945	725.309
65-69	583.423	538.052	658.260	752.658	858.600	827.203
70-74	586.074	564.540	584.247	673.514	790.162	824.557
75-79	470.096	506.861	437.180	547.997	639.406	740.718
80-84	279.416	326.815	379.789	411.820	494.911	598.781
85-89	115.665	143.899	241.571	227.794	308.268	381.421
90+	39.346	46.625	122.758	188.289	230.250	322.200

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

«Εκρηκτικό κοκτέιλ» για το ασφαλιστικό

▼ Σε «βραδυφλεγή βόμβα» στα θεμέλια της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας εξελίσσεται η δημογραφική γήρανση του πληθυσμού, με αποτέλεσμα, μαζί με την ανεργία και παρά τις αυξήσεις στα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης, να αποτελεί έναν υπαρκτό κίνδυνο για τη μελλοντική βιωσιμότητα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Από την άποψη αυτή, αξίζει να σημειωθεί ότι η γήρανση του πληθυσμού στην Ελλάδα συμβάλλει στα σταδιακά αυξηθέν των συνταξιοδοτικών δαπανών και η συσχέτισή της με το υψηλό επίπεδο ανεργίας επιδεινώνει τη δυσαναλογία εργαζόμενων- συνταξιούχων. Για παράδειγμα, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ κατά το α' τρίμηνο του 2016 ο αριθμός των απασχολούμενων ανήλθε σε 3.606.344 άτομα και των ανέργων σε 1.195.084. Εάν στον αριθμό των ανέργων προσθέσουμε και τα 2,6 εκατ. συνταξιούχων, τότε ο συνολικός αριθμός ανέργων και συνταξιούχων ανέρχεται σε 3,7 εκατ. άτομα έναντι των 3,6 εκατ. ατόμων που είναι το σύνολο του ενεργού πληθυσμού. Στην Ελλάδα, σήμερα, το 14% του πληθυσμού είναι άνω των 65 ετών, ενώ προσιθνηται σε αυτά την ηλικιακή κατηγορία 100.000 άτομα ανά πέντε χρόνια, με αποτέλεσμα το 2020 οι Έλληνες άνω των 65 ετών να είναι άνω του 20% του πληθυσμού και το 2030 να είναι πάνω από το 30% του πληθυσμού (Ευρωπαϊκά Επιτροπή, 2014). Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί ότι, μετά το 2040, στην Ελλάδα ανακαλύπτεται η φυσολογική αύξηση του πληθυσμού, ο οποίος το 2060 θα είναι 300.000 άτομα λιγότερο από ό,τι είναι σήμερα, σε βαθμό που σταδιακά να διαμορφώνεται το δημογραφικό μέλλον μιας χώρας συνταξιοδότητων, με ό,τι αυτό αρνητικά συνεπάγεται για την προοπτική του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης [SID:10456614]

> Στις χώρες του ΟΟΣΑ

Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά την περίοδο 2010-2015 κατά μέσο όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ, οι γυναίκες στα 65 τους αναμενοταν να ζήσουν επιπλέον 20,8 χρόνια, ενώ οι άνδρες κατά 17,4 χρόνια. Μεχρι το 2060-2065, οι γυναίκες θα ζουν πέντε χρόνια περισσότερο (25,8 χρόνια) και οι άνδρες 4,5 χρόνια (21,9 χρόνια). Έτσι, οι διαφορές συντάξεων για πρώτη φορά στα 65 έτη προς τους συνταξιοδοκούς των χωρών-μελών του ΟΟΣΑ θα είναι αυξημένες κατά 20% λόγω της αύξησης του προσδόκιμου ζωής και της γήρανσης του πληθυσμού.

Η αύξηση (65 και άνω) να σημειώνει άνοδο με ρυθμό δυσανάλογα μεγαλύτερο έναντι του ποσοστού του εργατικού δυναμικού (ηλικίας 15-64 ετών).

* Δεύτερον, αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά και η μέση ηλικία του εργατικού δυναμικού της Ζώνης του Ευρώ, με το ποσοστό των εργαζόμενων ηλικίας 55-64 ετών να εκτιμάται ότι θα αυξηθεί κατά το ένα τρίτο, από το 15% στο 20% μέσα στις δύο επόμενες δεκαετίες.

Σύμφωνα με τα εμπειρικά δεδομένα-προστίθεται στη σχετική έκθεση- η αύξηση του ποσοστού των εργαζόμενων ηλικίας 55-64 ετών κατά 5% ποσοστιαίες μονάδες συνεπάγεται τη μείωση της εργατικής παραγωγικότητας κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες. Επομένως, τονίζει το ΔΝΤ, η ηλικιακή αύξηση των εργαζόμενων θα επιφέρει δυσμενείς επιπτώσεις στην παραγωγικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Η μελέτη κλείνει με την επισήμανση ότι υπάρχουν και καλά νέα, δεδομένου ότι μια σειρά από πολιτικές μπορούν να μετριάσουν

> Αύξηση συνταξιοδοτικών δαπανών

Σύμφωνα με το ΙΝΕ-ΓΣΕΕ, η δημογραφική μεταβολή του πληθυσμού λόγω της αύξησης του προσδόκιμου ζωής και της ταυτοχρονικής μείωσης των γεννησικών (γήρανση του πληθυσμού) συμβάλλει σήμερα στην αύξηση των συνταξιοδοτικών δαπανών κατά 15%. Με διαφορετικό σεναριο εκτιμάται η επίρροηση αυτή η επίρροηση προσεγγίζει το 27% (2050).

τις δυσμενείς επιπτώσεις της γήρανσης του εργατικού δυναμικού στην αύξηση της παραγωγικότητας.

Πρώτη εξ αυτών, η βελτίωση των συνθηκών υγείας. «Οι συνθήκες υγείας -που αξιολογούνται στη μελέτη με βάση τη διαθεσιμότητα ιατρών- είναι ιδιαίτερα σημαντικές. Η επαρκής βελτίωση των συνθηκών υγείας μπορεί να συμβάλει στην ουσιαστική μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στην παραγωγικότητα από τη γήρανση του πληθυσμού» αναφέρει η μελέτη.

Μια άλλη παράμετρος ιδιαίτερα σημαντική είναι η ενίσχυση των ενεργών πολιτικών προγραμμάτων κατάρτισης και επανακατάρτισης, ενώ ένας τρίτος ενισχυτικός παράγοντας θα μπορούσε να είναι η μείωση της διαφοράς μεταξύ μικτών και καθαρών αποδοκών, με τον μετριασμό του φορολογικού βάρους της περιστασιακής απασχόλησης. Τέλος, το ΔΝΤ συστήνει αύξηση των επενδύσεων στους τομείς έρευνας και ανάπτυξης. [SID:10456484]

4. ΔΝΤ ΚΑΜΠΑΝΑΚΙ ΓΙΑ ΤΗ ΓΗΡΑΝΣΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Μέσο: ΗΜΕΡΗΣΙΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 19/08/2016 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 19/08/2016

Σελίδα: 5

Ευρωζώνη - Ελλάδα

ΔΝΤ: «Καμπανάκι» για τη γήρανση του πληθυσμού

Σήμα κινδύνου εκπέμπει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, για τις επιπτώσεις της γήρανσης του πληθυσμού στην ευρωζώνη, που παραμένει εκτεθειμένη σε μεγάλο δημόσιο χρέος και υψηλή ανεργία, και ειδικά για τις αδύναμες, οικονομικά, όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ιταλία, οι οποίες αντιμετωπίζουν σημαντικό δημογραφικό πρόβλημα. Σε ειδική έκθεση, αναλυτές του Ταμείου εκφράζουν τον προβληματισμό για τη γήρανση του πληθυσμού στην ευρωζώνη, και προειδοποιούν πως η γήρανση του πληθυσμού θα επιφέρει μείωση της παραγωγικότητας τα επόμενα χρόνια - ένα πρόβλημα, το οποίο καθίσταται άκρως ανησυχητικό, δεδομένης της υψηλής ανεργίας και του μεγάλου δημόσιου χρέους.

Βάσει των στοιχείων του ΔΝΤ, η μέση ηλικία του ευρωπαϊκού πληθυσμού θα αυξάνεται καθ' όλη τη διάρκεια των επόμενων είκοσι ετών, έχοντας ως αποτέλεσμα:

Το ποσοστό των συνταξιούχων, από 65 ετών και άνω να

αυξάνεται με ρυθμό δυσανάλογα μεγαλύτερο έναντι του ποσοστού του εργατικού δυναμικού (ηλικίας 15 - 64).

Η μέση ηλικία του εργατικού δυναμικού θα αυξηθεί σημαντικά, καθώς το ποσοστό των εργαζόμενων ηλικίας 55 - 64 ετών εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στο 33% τα επόμενα 20 χρόνια, έναντι 15% - 20% σήμερα.

Επομένως, η ηλικιακή αύξηση των εργαζομένων θα επιφέρει δυσμενείς επιπτώσεις στην παραγωγικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Ένα ακόμη μείζον πρόβλημα συνίσταται στον άνισο καταμερισμό των επιπτώσεων τις προαναφερθείσας εξέλιξης στις χώρες - μέλη της ευρωζώνης. Τα αδύναμα κράτη - όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ιταλία - θα υποστούν μεγαλύτερη «ζημιά», εξαιτίας των εξασθενημένων αμυντικών δυνάμεων που διαθέτουν. Το υψηλό χρέος και τα ανύπαρκτα δημοσιονομικά περιθώρια, είναι ανασταλτικοί παράγοντες στην αντιμετώπιση του προβλήματος, καταλήγει η έκθεση του ΔΝΤ.

5. ΓΕΝΝΑΤΕ ΓΙΑΤΙ ΧΑΝΟΜΑΣΤΕ

Μέσο: Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

Ημ. Έκδοσης: . . .19/08/2016 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .19/08/2016

Σελίδα: 22

ΟΙ ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΝΟΤΟΥ ΥΦΙΣΤΑΝΤΑΙ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΓΗΡΑΝΣΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ

Γεννάτε, γιατί... χανόμαστε!

Σύμφωνα με το ΔΝΤ, η αύξηση της μέσης ηλικίας του εργατικού δυναμικού θα μπορούσε να επιβραδύνει την αύξηση της παραγωγικότητας και την ανάπτυξη στα επόμενα χρόνια και να προσθέσει ακόμη έναν πονοκέφαλο στις κυβερνήσεις του ευρώ

► Του **ΜΠΑΜΠΗ ΜΙΧΑΗΛ**

ον κώδωνα του κινδύνου κρούει στις κυβερνήσεις της ευρωζώνης το ΔΝΤ για τη γήρανση του εργατικού δυναμικού της και τις επιπτώσεις της στην οικονομία.

Μελέτη των Shekhar Aiyar, Christian Ebeke και Xiaobo Shao, που δημοσιοποιήθηκε στο blog του Ταμείου, τονίζει ότι παράλληλα με τη γήρανση του πληθυσμού της ευρωζώνης γεννά και το εργατικό της δυναμικό. Αυτό, όπως συμπεραίνει, θα μπορούσε να επιβραδύνει την αύξηση της παραγωγικότητας στα επόμενα χρόνια και να προσθέσει ακόμη έναν πονοκέφαλο στις κυβερνήσεις του ευρώ που ακόμη παλεύουν με απόνερα που τους άφησε πίσω η κρίση: υψηλή ανεργία και χρέος.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των τριών οικονομολόγων, αποτέλεσμα της γήρανσης του πληθυσμού της ευρωζώνης θα είναι:

α. η αύξηση των συνταξιοδωχών έναντι του πληθυσμού που βρίσκεται σε ηλικία εργασίας (15-64 έτη) και

Ως θεραπεία οι οικονομολόγοι προτείνουν μια σειρά από πολιτικές, όπως η βελτίωση των συνθηκών υγείας, η ενίσχυση των ενεργών προγραμμάτων κατάρτισης και επανακατάρτισης, οι επενδύσεις σε έρευνα και τεχνολογία

Γερνά το εργατικό δυναμικό της ευρωζώνης

Το ποσοστό των εργαζομένων ηλικίας 55-64 ετών αναμένεται να αυξηθεί από 15% σε 20% στα επόμενα 20 χρόνια (Το ποσοστό των μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένων στο εργατικό δυναμικό)

■ ΒΡΕΤΑΝΙΑ ■ ΗΠΑ ■ ΕΥΡΩΖΩΝΗ

ΠΗΓΕΣ: ΟΟΣΑ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΗΠΑ, ΔΝΤ

β. η αύξηση της μέσης ηλικίας των εργαζομένων που απαρτίζουν το εργατικό δυναμικό.

Συγκεκριμένα, το ποσοστό των μεγαλύτερων σε ηλικία εργαζομένων (55-64 ετών) θα αυξηθεί στα επόμενα 20 χρόνια από 15% σε 20%.

Δραματική μείωση

Εξετάζοντας τη σχέση γήρανσης εργατικού δυναμικού με την παραγωγικότητα της εργασίας

σε ένα δείγμα ευρωπαϊκών χωρών από το 1950, οι οικονομολόγοι διαπίστωσαν ότι η μεταβολή αυτή θα οδηγήσει σε σημαντική μείωση του παραγόμενου προϊόντος ανά εργαζόμενο. Συγκεκριμένα, βρήκαν ότι μια αύξηση των εργαζομένων ηλικίας 55-64 ετών κατά 5% στο εργατικό δυναμικό σχετίζεται με μείωση της παραγωγικότητας της εργασίας κατά 3%.

Τονίζουν ότι αυτή η μεταβο-

λή στην παραγωγικότητα της εργασίας θα επιδράσει και στη συνολική παραγωγικότητα των συντελεστών παραγωγής - αυτή μετρά την αποτελεσματικότητα με την οποία μια οικονομία μετασχηματίζει τις εισροές σε εκροές.

Όπως χαρακτηριστικά υποστηρίζουν, μακροπρόθεσμα η συνολική παραγωγικότητα των συντελεστών παραγωγής αποτελεί τον πιο σημαντι-

5. ΓΕΝΝΑΤΕ ΓΙΑΤΙ ΧΑΝΟΜΑΣΤΕ

Μέσο: Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

Ημ. Έκδοσης: . . . 19/08/2016 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 19/08/2016

Σελίδα: 23

ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ

κό κινητήρα της οικονομικής ανάπτυξης. Στην εργασία τους διαπιστώνουν ότι μια αύξηση του ποσοστού που κατέχουν οι εργαζόμενοι ηλικίας 55-64 ετών στο εργατικό δυναμικό της ευρωζώνης κατά 5% θα συντελέσει σε μείωση της συνολικής παραγωγικότητας των συντελεστών παραγωγής κατά 2%-4%.

Τι σημαίνουν όλα αυτά για τις χώρες της ευρωζώνης;

1. Η γήρανση του εργατικού δυναμικού της ευρωζώνης θα επιδεινώσει σημαντικά, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, την αύξηση της παραγωγικότητας, σε αντίθεση με τις ΗΠΑ όπου το εργατικό δυναμικό δεν προβλέπεται να γεράσει.

2. Το βάρος της γήρανσης του εργατικού δυναμικού θα πέσει άνισα μεταξύ των χωρών της ευρωζώνης. Συγκεκριμένα, τις μεγαλύτερες επιπτώσεις στην παραγωγικότητα προβλέπεται ότι θα υποστούν οι χώρες του Νότου - Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία και Ιταλία. Οι χώρες αυτές, όπως σημειώνουν τα στελέχη του ΔΝΤ, έχουν ήδη αυξημένα επίπεδα χρέους, πενιχρά δημοσιονομικά περιθώρια και χρήζουν ραγδαίας αύξησης της παραγωγικότητας προκειμένου να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους και να μειώσουν την ανεργία.

Προτείνουν «θεραπείες»

Ως θεραπεία οι οικονομολόγοι προτείνουν μια σειρά από πολιτικές, όπως η βελτίωση των συνθηκών υγείας, η ενίσχυση των ενεργών προγραμμάτων κατάρτισης και επανακατάρτισης, οι επενδύσεις σε έρευνα και τεχνολογία.

Για περισσότερες γεννήσεις οι οικονομολόγοι ΔΝΤ δεν μιλούν. Και πώς άραγε να μιλήσουν όταν για την υπογεννητικότητα που καλπάζει τα τελευταία χρόνια στις χώρες της Ευρώπης και συντελεί στη γήρανση υπεύθυνη κατά βάση είναι η οικονομική ανέχεια των πολιτών. Ανέχεια για την οποία τη βασική ευθύνη φέρουν οι πολιτικές της ακραίας λιτότητας και της αυστηρής δημοσιονομικής πειθαρχίας που το ΔΝΤ μαζί με το Βερολίνο επέβαλαν διά ροπάλου στους ευρωπαϊκούς λαούς του Νότου.